Лицем до молоді! У пошані до піонерів -

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 37. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го ЛЮТОГО 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 25, 1971 No. 37. VOL. LXXVIII.

У 100-РІЧЧЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ, ПОЕТКИ УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 24-го лютого 1971 р.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА ВСЕ БІЛЬШЕ СХИЛЬНИЙ до того, щоб ділитися федеральними прибутками із стейтами, залишаючи їм досить вільну руку у використанні тих фондів. Однак, дотепер ще не цілком вияснено, чи федеральний уряд перебере на себе частину стейтових і місцевих видатків у ділянці суспільного обезпечення. Ці справи обговорюються тепер в Об'єднаній Економічній Комісії Конгресу.

ГУБЕРНАТОР НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР ствердив, що парохіяльні школи перебувають у більших економічних труднощах в цьому стейті, ніж державні, і тому вони повинні одержати стейтову фінансову допомогу. Виступаючи на пресовій конференції, губернатор сказав, що він уже опрацьовує плян фінансової допомоги школам, які існують при різних церквах.

НА ВІЙСЬКОВОМУ СУДІ В ФОРТІ БЕННІНҐУ підсудний лейтенант Вільям Келлі виступив з обвинуваченням Армії, яка, за його словами, індоктринувала його в тому напрямі, що всі в'єтнамці, включно з дітьми, є потенційними ворогами. Підсудного обвинувачено в масакрі цивільного населення в Південному В'єтнамі три роки тому.

КРАЙОВИЙ ПРОВІДНИК ЖИДІВСЬКОЇ ОБОРОННОЇ ЛІҐИ рабин Меїр Кагане заявив на суді в Ню Йорку, що він перейшов під час антисовєтської демонстрації поліційну лінію лише тоді, коли поліція не пропустила його до синагоги, розташованої напроти будинку місії СССР до ОН. Підсудний визнав, що він справді був лютий, бо поліція спершу дозволила жидам пікетувати совєтську місію, а потім зламала умову-дозвіл і наказала розійтися демонстрантам.

КОЛИШНІЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ ГУБЕРНАТОР НЮ ЙОРКУ Аверел Гарриман виступив перед студентами в Єйлському університеті, які протестують проти війни у В'єтнамі, з заявою, що найкращим шляхом до зміни американської політики в Південносхідній Азії є „вибрати в ЗСА іншого президента". А. Гарриман, колишній керівник американської делеґації в Парижі на переговорах про замирення у В'єтнамі, сказав, що він проти американської допомоги в Камбоджі і в Ляосі та що президент Ніксон провадить „політику поширення війни".

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ З ПЕНТАҐОНУ, цього року буде покликано на службу в армії круґло 2 100 лікарів шляхом мобілізації. Такий крок буде необхідний, бо занадто мало молодих лікарів - випускників добровільно зголошуються на військову службу.

ДИРЕКТОР ВІДДІЛУ Публічної інформації при НАСА, Крaєвій Аґенції в справах вивчення космосу, Джуліен Шір, зрезиґнував після 7 років праці. Причини його резиґнації не надто ясні, але вона відбулася під тиском Конґресу. Шірові тепер 45 років, раніше він працював журналістом.

У СВІТІ

ЛЕТОВИЩА У ФРАНЦІЇ ЗАВМЕРЛИ: всі три французькі летунські компанії припинили всі свої лети у зв'язку із страйком залог, які вимагають підвищення їм винагороди на 20 відс. Це вперше в історії Франції, що водночас застрайкували пілоти, стюардеси й інші робітники всіх трьох летунських компаній.

БРИТАНІЯ ГОТОВА ПРОДАТИ Південно - африканському Союзові гелікоптери, здатні особливо у боротьбі проти підводних човнів — заявив в палаті громад британський міністер закордонних справ Алек Даґлес Гюм. В годину після тієї його заяви амбасадор Південно-африканського Союзу в Лондоні зголосив замовлення свого уряду на сім таких гелікоптерів. Африканські муринські держави є проти постачання зброї Південно - африканському Союзові з уваги на його біло - расову політику, але британський уряд вважає, що це справа його суверенного вирішування та що він продає зброю Південній Африці не для її війни проти сусідніх чорних держав, а задля оборони своїх берегів проти загрози збоку совєтської воєнної фльоти.

ЧЕСЬКИЙ НАЙВИЩИЙ СУД ПРИХИЛИВСЯ до відклику американського студента Фреда Айдліна, якого в грудні мин. року арештували й засудили в ЧССР за те, що він колись працював у радіовисильні Вільної Европи. Найвищий Суд погодився на звільнення його і негайне видалення з ЧССР, але покищо американська амбасада у Празі не дістала ніякого повідомлення про його звільнення.

ЙОРДАНІЯ ОТРИМАЄ від З'єднаних Стейтів 5 мільйонів дол. на покриття втрат, що їх зазнала під час громадянської війни у вересні мин. року. Йорданія була і є найбільш прозахідньою державою з усіх арабських країн, проти яких у червні 1967 року Ізраїль вів війну, і вона одинока з них не зірвала дипломатичних взаємин з Америкою.

З ЛЯОСУ ПЕРЕВЕЗЛИ гелікоптером на американську базу в Південному В'єтнамі кількакратно раненого 21-річного американського вояка Денніса Фуджі родом з Гаваїв, який був командиром кількачленної залоги гелікоптера, який довозив південнов'єтнамських вояків на загрожену позицію в Ляосі: він відступив своє місце в гелікоптері одному раненому південному в'єтнамцеві та сам залишився на тій небезпечній базі тому, що був одиноким, який там говорив по - англійськи і міг керувати артилерійським вогнем та викликати на допомогу летунство. Його евакуювали з тієї позиції, як останнього, що залишився в живих.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗМЕНШИВСЯ чисельний стан американських збройних сил до 330.600, найменшої цифри від 1966 року. Це число зменшиться ще до 284.000 на 1 травня ц. р. Президент Ніксон заповів, що в квітні проголосить, скільки ще вояків і коли вони будуть відкликані, але на минулотижневій пресовій конференції заповів, що взагалі американське військо залишиться в Південному В'єтнамі так довго, поки не будуть звільнені всі американські воєнні полонені, яких тримає Північний В'єтнам.



ЛЕСЯ УКРАЇНКА
25 лютого 1871 — 19 липня 1913
(Остання фотографія з травня 1913 р. в Києві)

У Вінніпеґу проголошено рік 100-річчя Лесі Українки і Василя Стефаника

Вінніпеґ (КУК). — На пропозицію Комітету Українок, Централі Українського Жіноцтва, об'єднаного в таких головних жіночих організаціях: Ліґа Українських Католицьких Жінок, Союз Українок Канади, Організація Українок Канади і Об'єднання Жінок Ліґи Визволення України, мейор міста Вінніпеґу Стефан Дзюба під датою 100-літніх уродин Лесі Українки 25 ц. м. видав проклямацію про святкування цього року Столітнього Ювілею Лесі Українки і Василя Стефаника. У проклямації сказано:

ПРОКЛЯМАЦІЯ

ТОМУ, що цього року українські громади цілої Канади відзначають 100-річчя двох великих українських письменників: Лесі Українки і Василя Стефаника, яких твори й тепер доступні читачам Канади і в англійських перекладах, і

ТОМУ, що культурна спадщина кожного народу відіграє головну ролю у формуванні його духової ідентичности, а Канада є країною багатьох культур, які привезли зі собою піонери різних національностей, і

ТОМУ, що Вінніпеґ є місцем, де осіли перші українські піонери Канади і сьогодні велику частину населення нашого міста творять мешканці українського роду для яких ця річниця є символом їх культурного вкладу в розбудову Канади, —

Я, Стефан Дзюба, мейор міста Вінніпеґу, провінції Манітоби, пересилаю мій привіт усім українцям Канади, підкреслюючи вартість їх вкладу у формування культурної ідентичности нашої країни дорогою збереження живих елементів їх власної спадщини, і в цей день народження Лесі Українки проголошую і рекомендую відзначити рік 1971-ий, як

Рік Сторіччя
ЛЕСІ УКРАЇНКИ І
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
ДАНО у Вінніпеґу 25-го дня місяця лютого 1971.
БОЖЕ ЩАСТИ КОРОЛЕВІ!

Стефан Дзюба
мейор

Ми всі відповідальні за те, щоб випадок Кудірки не повторився — твердить Едіт К. Рузвелт

Філядельфія (Я.Т.). — Відома американська журналістка Едіт К. Рузвелт виступила в неділю, 21-го лютого на запрошення литовської громади у Філядельфії із доповіддю на тему: „Після Кудірки — що? Нові факти про довірочну політику відносно втікачів". Основні думки доповіді внучки бувшого президента Теодора Рузвелта були такі: Трагічна справа видачі Кудірки, який як телеграфіст міг дати безцінні інформації про совєтське шпигунство біля побереж Америки, не була випадковою. Державний Департамент знав кілька годин завчасу що Кудірку мають видати, і не запобіг цьому. Причина у тому, що помимо протилежних заяв і помимо підписання Америкою аж двох міжнародних умов про не-видачу і право азилю для політичних втікачів, цих умов у цій країні часто не додержують. В останніх роках було багато випадків видачі кубинських втікачів режимові Кастра, у минулому видано совєтам цілу групу вояків із Форт Дікс у Ню Джерзі, бувших втікачів із Совєтського Союзу, яких наперед побито і запаморочено насонними засобами. Як це можливе, що такі речі діються у цій країні? Одною із причин цього є такий, наприклад, нездоровий стан, що, як виявилося під час переслухань у зв'язку з виданням Кудірки, прибережна сторожа не має у програмі вишколу її членів нічого, що відносилося б до комунізму, Совєтського Союзу і т.п. Який вихід із цього неймовірного стану? Пані Рузвелт каже, що такі національні групи, як литовці, українці іт.п., що їх країни походження є поневолені і які розуміють загрозу комунізму, повинні здобувати впливи в американському публічному житті, і через своїх представників, конґресменів впливати на політику уряду у справах політичних втікачів і т.п.

Пані Рузвелт кількакратно згадувала у своїй доповіді про її „українських приятелів".

Помимо цього, що українська преса заповіла цю доповідь п-ні Рузвелт великими статтями на перших сторінках, ми зауважили на залі тільки горстку українців.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ СТВОРИВ СВІТОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ СТОРІЧЧЯ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Ню Йорк (СКВУ-УПС). — З метою координації відзначування 100-річчя з дня народження найбільшої української поетеси Лесі Українки у країнах поселення українців, створився з ініціятиви та під патронатом Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців та Світової Федерації Українських Жіночих Організацій загальноукраїнський світовий комітет, до якого ввійшли представники українських центральних громадських репрезентацій в окремих країнах та наукових і літературно-мистецьких установ. Комітет цей очолила проф. Ізидора Борисова, сестра Лесі Українки.

До Почесного комітету входять: проф. д-р О. Оглоблин, президент УВАН, проф. д-р Є. Вертипорох, президент Головної Ради НТШ, президенти крайових НТШ, д-р М. Стахів (ЗСА), д-р В. Кубійович (Европа), проф. Т. Ляхович (Австралія), Ректор УВУ, проф. д-р В. Янів, Ректор УТГІ, проф. д-р Р. Єндик, голова Українського Історичного Товариства проф. д-р Л. Винар, голова Українського Генеалогічного і Геральдичного Товариства проф. д-р Р. Климкевич та голови центральних репрезентацій, д-р Л. Добрянський (УККА), о. митр. д-р В. Кушнір (КУК), мґр А. Мельник (КОУГЦУ - Европа), д-р В. Іваницький (УЦР - Арґентина), о. В. Ханейко (УБКК - Бразилія), інж. М. Болюх (СУОА-Австралія), інж. В. Васюк (УГ - Венесуеля).

Діловий комітет очолила мґр Ірина Пеленська. До комітету входять як заступники голови та керівники секторів: проф. К. Біда (академічний сектор), проф. Г. Лужницький (літературно-мистецький), п-і О. Кузьмович (молоді), п-і Л. Крушельницька (драматично-театральний), д-р М. Сосновський (пресовий). Члени комітету: проф. М. Степаненко, д-р С. Карпінська, мґр З. Фещак. Секретарем комітету є д-р Наталія Пазуняк.

Діловий комітет відбув своє перше засідання в Ню Йорку 13-го лютого та намітив плян праці. Завданням комітету є давати допомогу в організації ювілейних відзначувань, координувати такі відзначування в окремих країнах поселення, а теж подбати про відповідну документацію святкувань. В проєкті є науковий симпозіюм та видання з того приводу зібраних матеріялів.

О. ПРОФ. ІВАН ГРИНЬОХ ВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ЗП УГВР

Ню Йорк. — В днях 23 і 24-го січня 1971 р. відбулася в Ню Йорку нарада Пленуму Закордонного Представництва Української Головної Визвольної Ради американського континенту, на якій, після подібних нарад в Европі і Австралії, вибрано Президію ЗП УГВР, як керівний виконавчий орган, а також Контрольний орган і Суд. Головою Президії вибраний о. проф. д-р Іван Гриньох, заступником д-р Мирослав Прокоп, секретарем мґр Роман Ільницький. Головою Контрольного органу вибрано д-ра Мирослава Малецького, а головою Суду д-ра Павла Турулу. В Европі, Америці й в Австралії діють Територіяльні екзекутивні секретаріяти та місцеві осередки середовища УГВР. Вибори членів ЗП, яке за ново-схваленим статутом складається з 25-30 осіб, відбулися попередньо на територіяльних конференціях в різних країнах західнього світу.

Нарада Пленуму ЗП УГВР в Ню Йорку провела аналізу міжнародного становища, становища в Совєтському Союзі, в першу чергу в Україні, а також на еміґрації, та завдань середовища УГВР у відношенні до батьківщини й еміґраційного суспільства. Пленум відзначив факт серйозної боротьби за громадянські права в СССР, що її ведуть передусім інтелектуальні сили та молодь різних народів Совєтського Союзу та боротьбу неросіян за національну, політичну й соціяльну свободу. Пленум ствердив, що всупереч і в протиставленні до веденої Москвою політики русифікації й т. зв. злиття націй, в Україні, зокрема серед української молоді зростає свідомість тяглости історичного розвитку нашої нації ,бажання ідентифікувати себе з українською батьківщиною, посилюється політична активність мас. Особливим виразником тих процесів є жертвенна боротьба українських дисидентів, які оформили актуальні прагнення народу до національної й політичної свободи та стали прапорними постатями сучасної України. Поневолюючи український народ, Москва рівночасно веде підривну акцію у відношенні до української еміґрації з метою розсварити її знутра, нацькувати одних проти других, а рівночасно ширити погляди про здогадну безперспективність боротьби за державну самостійність.

Пленум вважає, що організоване життя української еміґрації проявляє серйозні слабості, до яких треба зарахувати поверховність, декляративність і низький рівень праці, а з другого боку втечу від громадського життя. Творчими остаються порівняно невеликі острови політичного, громадського, культурного і наукового життя. Здорові вияви активности мають місце серед вихованої на чужині молоді, що зокрема пов'язані з її заінтересуванням сучасними процесами боротьби нашого народу. Пленум наголосив потребу постійної розбудови ідейних зв'язків української еміґрації з материком, як передумови життя й росту українців поза рідними землями та їх успішної допомоги народові в його боротьбі за державну незалежність. Еміґрація зобов'язана розкривати сучасні методи поневолення українського народу та зокрема виступати перед світом в обороні переслідуваних за переконання українських патріотів.

Окрему увагу присвячено на Пленумі питанням організованого релігійного життя. Пленум визнав велике значення українських Цер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРЕЗИДЕНТ ПРОГОЛОСИВ ІНФЛЯЦІЙНУ ЗАГРОЗУ В БУДІВЕЛЬНІЙ ІНДУСТРІЇ, ЗАВІСИВ ЗАКОН ЩОДО ВИПЛАТ У ФЕДЕРАЛЬНИХ БУДОВАХ

Вашинґтон. — Після безуспішних рекомендацій професійним спілкам будівельної індустрії, щоб вони добровільно „заморозили" заробітні платні в цій індустрії, президент Ніксон у вівторок 23-го лютого проголосив „інфляційну загрозу" в будівельній індустрії та завісив тимчасово федеральний закон, який вимагає, виплат юнійних ставок заробітних платень при федеральних будовах, що їх тепер обраховується на 25 більйонів долярів вартости. Президент заявив, що залишення в силі того закону тепер, як ціни і платні в будівельній індустрії „підносяться під небо", було б тільки федеральною заохотою в користь інфляційного натиску. Рішення Президента відноситься до схваленого під час депресії Акту Дейвіса-Бемкона, який вимагає від Уряду виплату т. зв. „упривілейованої ставки" платень при федеральних будовах, що загально міряється юнійною ставкою платень. Але в згаданому законі є клявзуля, яка дозволяє Президентові цей закон завісити в наглих потребах. Завішення цього закону означає, що тепер можуть старатися про одержання федеральних будівельних контрактів менш коштовні не-юнійні фірми. Джордж Міні, президент Американської Федерації Праці—Конгресмен Індустріяльних Організацій, схарактеризував рішення президента Ніксона як „покарання робітників", що не матиме дійсного впливу на припинення інфляції. Проти рішення Президента виступали й інші юнійні провідники, а опінії законодавців в Конґресу, як звичайно, поділена.

Совєтські маршали запевняють про збройну перевагу СССР над Америкою

Москва. — З нагоди „Дня збройних сил" в Совєтському Союзі найвищі совєтські військовики проголосили статті в провідних московських газетах, нахвалюючись могутністю совєтських збройних сил і накидаючись на „західніх імперіялістів" за їхні буцімто аґресивні затії. Військовий міністер маршал Андрій Гречко вичислив у „Правді" різні позиції з найновішого військового бюджету ЗСА та навів широкий цитат з промови Леоніда Брежнєва з квітня минулого року, в якій Брежнєв заповів, що кожний зріст збройних сил „потенціяльних аґресорів" зустрінеться з відповідним зростом збройних сил Совєтського Союзу. Перший заступник міністра військових справ ген. Сергій Соколов твердив на сторінках „Совєтської Россії", що Центральний Комітет компартії „постачає військово - технічні засоби запевнення безперечної нашої вищости над арміями наймогутніших капіталістичних країн". Знову ж головний командир збройних сил Варшавського пакту, себто СССР і його сателітів, маршал Іван Якубовський, у статті на сторінках „Красної Звезди" запевняв, що аналіза відносин у сучасному світі переконує, що „зростає аґресивність імперіялізму" та що найпершою ціллю аґресорів є СССР. Ніхто з тих совєтських полководців ні словом не згадав про покращання відносин між СССР і Західньою Німеччиною ані про совєтсько - американські переговори про обмеження стратегічних родів зброї.

Адв. Іван Флис переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС Ню Йорку та околиці

Ню Йорк (О. Соколишин). — На Річних Загальних Зборах Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу міста Ню Йорку й околиці, відбутих 19-го лютого ц. р. в домівці Т-ва „Дністер" — 361 Від. УНС в Ню Йорку, переобрано через аклямацію на голову адв. Івана Флиса. Зборами керувала Президія в складі: д-р Василь Палідвор — голова, д-р Роман Олесницький — заступник, д-р Ол. Соколишин — секретар та Іван Галичин — член. Після прочитання та затвердження порядку нарад збори вислухали звіт голови адв. І. Флиса, який був головою Конвенції в Клівленді, відбув 4 засідання управи та ряд нарад представників Округи в справі придбання нових членів, що допомогло поставити нашу округу на другому місці в придбанню нових членів. Заступник голови д-р Вас. Вишиваний звітував, що допомагав у праці голові, вів одно засідання та довів до того, що „Дністер" — 361 -ий Відділ УНС в Ню Йорку став першуном Канади та Америки у приєднуванні нових членів. Голова І. Флис був секретарем на конференції братських організацій в готелі Статлер та репрезентував Округу на посвяченню Українського Народного Дому



Адв. Іван Флис

в Йонкерсі. Секретар Микола Хоманчук звітував, що писав протоколи і був на вкопанню угольного каміня під новий хмаросяг УНС в Джерзі Ситі. Касир Михайло Салдан звітував, що Округа мала приходів в сумі 91.24 дол. За Організаційну Комісію звітував Володимир Хомицький, за пресову інформацію п-і Марія Душник, віце-президент УНСоюзу та д-р О. Соколишин. Звітувала ще п-і Марія Демидчук, почесна членкиня Гол. Уряду УНС та за Контрольну Комісію дир. Р. Крупка, на пропозицію якого уділено уступаючій управі одноголосно абсолюторію. Головна Президії привітав представників Головного Уряду УНСоюзу: віце-президента В. Сохана, віце-президентку М.

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Леся Українка

Коли Ларисі Косач, майбутній Лесі Українці, було шість років, її батько писав у листі до М. Драгоманова, що Леся захоплено вишиває, забуваючи про ляльки: „Вона зосереджена і чутлива". Коли дівчинці було 9 років, вона написала вірш „Надія", а на 11-му році життя під її твором у львівській „Зорі" вперше з'явився дорогий кожній культурній людині підпис-псевдонім „Леся Українка". Інтелігентні батьки подбали про українську, приватну освіту дитини — Леся Українка володіла понад 10-ма мовами. Батьки подбали про те, щоб дівчина не відчужувалася від свого народу, щоб зорею її життя у темряві російсько - імперської ночі була Україна. Батьки дбали про відповідне виховання й оточення, серед якого виростала Леся: в Новгороді - Волинському, колишньому Звяґелі, а потім у Києві вона не раз прислухалась до цікавих розмов батьків з композитором М. Лисенком, з тогочасними українськими письменниками, акторами. Чарівна природа рідної Волині дала Лесі Українці один із найбільших скарбів душі — любов до людини, до народу. Довга хвороба зродила в ній бажання боротися, провадити „тридцятилітню війну" як вона згадувала про свою боротьбу за життя.

Усі життьові обставини склалися так, що з юної Лесі виросла й розвинулась найвидатніша поетка і драматург не лише України, а й усіх слов'янських народів. Тема української людини й України, а в проєкції — тема кожного поневоленого народу — не сходить з творів Лесі Українки, навіть коли вона писала про поселенців у Америці, про Єгипет, про „вавилонський полон", про імперський Рим... Прометеївський дух великої доньки України, її титанічна хода до вершин світової поезії, всупереч слабому здоров'ю, її мужній голос в обороні Прав України викликав захоплений відгук Івана Франка, після публікації її першої збірки „На крилах пісень": „Від часу Шевченкового „Поховайте та вставайте, кайдани порвіте", Україна не чула такого сильного, гарячого і поетичного слова"...

Совєтське літературознавство даремно намагається відібрати Лесю Українку від українського народу. Леся Українка і Україна — це одно - нероздільне поняття, а її творчість — це великий вклад України у вселюдську культуру.

Опозиція, а не співіснування

Минулої неділі прибули до Ню Йорку з Москви 30-річний фізик Леонід Г. Ріґерман із своєю матір'ю Естерою, яким після років старань вдалося виїхати до Америки, коли американські власті признали їм американське громадянство на тій основі, що Естер Ріґерман народилась в Америці. На пресовій конференції в Ню Йорку Леонід Ріґерман з'ясовував трагічну ситуацію жидів в СССР, яким не дозволяють плекати рідної мови й культури і від яких вимагають методами морального й фізичного терору асимілюватись з народом московським і бути активними „совєтськими патріотами". На запит журналістів, як жиди в Америці й інших країнах західнього світу можуть найкраще допомогти жидам в СССР, Ріґерман відповів: Треба кричати, треба протестувати проти кремлівського режиму, треба виявляти, як ламає він конвенції про людські права, треба мобілізувати проти русифікаторської політики Кремлю світову опінію, бо тільки під її тиском може прийти зміна.

Автоматично насувається порівняння долі жидів з долею українського народу в Україні та із завданням вільних українців в діяспорі. І пригадуються висновки, до яких приходять всі об'єктивні українські туристи з ЗСА чи Канади, вертаючись з відвідин в Україні: треба виявляти правду про сумну дійсність в Україні, треба не пропаґандивними фразами, а цифрами й фактами таврувати русифікаторську й асиміляторську політику Москви в Україні, треба апелювати до громадської думки в цілому світі та з'єднувати приятелів у широкому світі для справи державної самостійности України. Ріґерман таврував насильницькі методи, стосовані організацією „Жидівська Ліга Оборони" в ЗСА і радив організувати мирні демонстрації, вести мирну, речеву антисовєтську кампанію. І українські демонстранти в ЗСА чи Канаді повинні вистерігатись актів насильства та обмежуватись леґальними формами протесту. Творення тривких культурних цінностей, приєднування приятелів українській визвольній справі та вірність ідеї самостійности, а не „співіснування" з наставленим Москвою режимом в Україні — це єдиний і найкращий шлях допомоги рідному уярмленому, але не покореному народові

Панас Феденко

ПОЕТКА ЛЮБОВИ, ГНІВУ, БОРОТЬБИ

25 лютого соті роковини народження Лесі Українки. Маємо в нашій літературі визначних письменників, але їхні твори вже належать „до історії". Нас мало зворушують „Старосвітські батюшки й матушки" Нечуя-Левицького, оповідання Панаса Мирного або лірика Пилипа Капельгородського. Однак, теми й образи поезії Лесі Українки живі. Вони тривожать нашу душу, збуджують почування різного роду.

В поезії Лесі Українки переважають два чуттєві елементи: любов і гнів. Любов до всіх, „кого гнетуть окови", як писав Іван Франко. Гнів супроти тих, що кують кайдани, до гнобителів. Цю нерозривність між любов'ю і ненавистю п і дкреслювала Леся Українка словами поезії: „Тільки той ненависти не знає, хто цілий вік нікого не любив!"

Ліричні й драматичні твори Лесі Українки дають вираз її поглядів на громадські справи. Довелося їй жити в такій добі, про яку писав Шевченко: „Од молдаванина до фіна на всіх язиках все мовчить". Не диво, що її сучасників - українців охоплювали б е з надійність, розпач. Навіть люди високої культури в и с ловлювали сумнів, чи українство на Наддніпрянщині, під деспотичним режимом, переживе цю темну ніч і діжде світанку — національного відродження. Приміром, історик Володимир Антонович у Києві (помер 1908 р.) писав, що, мабуть, Росія задушить українську мову. Але він висловлював надію, що українці розвинуть національну свідомість, навіть втративши рідну мову, і будуть боротися за свої права, як ирляндці..

Цей погляд був чужий Лесі Українці - Косачівні. Її поетичне чуття не мирилося з думкою про втрату рідної мови: чужою мовою вона не могла б творити. В поезії — „Контра спем сперо" (надіюся в безнадійності) Леся заявила сміливо і твердо: „Буду жити! Геть думи сумні".

Поетку гнітило, що український народ на своїй землі був у неволі національній і соціяльній: адже величезна більшість української людности була в залежності від великих землевласників чужої національности, була „тяглом у потягах бистроїзних" своїх сусідів:

Так, ми раби немає гірших
в світі!
Фелахи, парії
щасливіші від нас...

Це чуття кривди в неволі національній і соціяльній кликало дівчину слабого здоров'я до боротьби. Не було у неї іншої зброї, як тільки живе, протестуюче слово. Горда, смілива вдача кликала Лесю до боротьби, і вона жалкувала, що її слово гніву й протесту проти неволі не обертається в справжню зброю для боротьби проти гнобителів:

Слово, чому ти
не твердая криця,
Що серед бою
так ясно іскриться?

Поетка хотіла, щоб її слово стало „гострим, безжалісним мечем"...

Знала вона, що „один у полі не воїн", і зверталася за порадами до людей старшого покоління. Одні українці, щоб вести боротьбу проти царського режиму, приставали до російських революційних партій: наприклад, Микола Кибальчич, Марія Ковалевська, Осинський, Кравчинський і багато інших. Ці революціонери потонули в „російському морі", бо не поставили справи українського національного визволення на реальний грунт.

Відповідь на свої питання і шукання знайшла Леся у свого дядька — емігранта Михайла Драгоманова. Бувши на чужині від 1876 р. і до смерти в р. 1895, Драгоманів невтомно доказував українцям потребу власних політичних партій, незалежних від російських і польських. Під впливом Драгоманова була створена перша модерна політична організація Українська Р а д и кальна Партія у Львові, в 1890 році, під проводом Івана Франка, Михайла Павлика, Романа Яросевича та ін.

Але на Наддніпрянщині було „всюди тихо і глухо". Свої гіркі почування з приводу цього політичного безсилля України під царським режимом висловила Леся в поезії р. 1895, після гостювання у Драгоманова в Софії, в Болгарії:

О, не забуду я
тих днів на чужині,
Чужої й рідної
для мене хати,
Де часто так
приходилось мені
Пекучу, гірку правду
вислухати.
Уперше там
суворії питання
Перед очима
стали без покрас;
Ті люди, що ввесь вік
несли тяжке завдання,
Казали: „Годі нам,
тепер черга на вас,
На вас, робітники незнані,
молодії!..
Та тільки хто ви, де?
Подайте голос нам!
Невже ті голоси несміливі,
слабкії,
Квиління немовлят —
належать справді вам?
Невже на всі великії події,
На все у вас
одна відповідь є —
Мовчання, сльози
та дитячі мрії?

24-літня Леся вже в той час вивчала політичні проблеми, вона була ознайомлена з суспільними рухами в західньоевропейських країнах, приятелювала з провідниками Радикальної Партії в Галичині (Франко, Павлик); вона аж до смерти приятелювала з буковинкою Ольгою Кобилянською, що була, як і Франко, співробітницею німецької та австрійської соціял - демократичної преси.

У Києві Леся береться до організаційної п о л ітичної роботи. З її почину створено в Києві політичну організацію „Українська Соціял-Демократія", з участю Івана Стешенка, Кавуна, Михайла Коцюбинського та інших. Не була ця група численна, але вона лишила слід виданням книжок на політичні теми.

Аналізуючи стиль цих книжок „Української Соціял - Демократії", приходжу до висновку, що майже все в них написала Леся або ж помогла зредаґувати. Назви такі (від 1897 до 1903 р.): 1. Програма групи; 2. Про соціял - демократичну роботу серед українського селянства; 3. Оцінка програми Української Соціялістичної Партії; 4. Царі, пани та люди. Друковано ці книжки в Женеві і в Австрії. Тільки одна книжечка — „Михайло Петрович Драгоманів (український емігрант)" видана була в Києві 1897 р. на гектографі як чис ло 1 „Бібліотеки Українських Соціял - Демократів".

Тепер, з приводу століття Лесі, в СССР особливо старається „партійна наука" представити нашу поетку як „прихильницю" Л е н і на. Слід показати, як далеко стояла Леся Українка від ідей большевицького вождя. Згадаємо, що 1900 р. створено організацію п. н. „Українська Соціялістична Партія", з почину українців польської культури: Богдан Ярошевський, Володислав Міхновський та інші. В програмі цієї партії говорилося, що слід створити із соціялістичних організацій різних народів Росії єдину партію.

Леся Українка написала книжечку: С. Д. — „Оцінка нарису програми Української Соціялістичної Партії" (Львів, 1901 р.). В цій книжці вона писала: „Нам здається, що таке з'єднення мало поможе нашій справі, а нам скоріш натурально бажати подекуди роз'єдинення, себто розкладу на фракції більш відповідно національним поділам Російської держави. Тоді певна „російская партія" стратила б зовсім свою державно - централістичну барву і назву, поділилась би межи національними фракціями, а зосталась би „русская" (великоруська) партія, вільна від централістичних, негідних вільнолюбної партії намагань".

Далі Леся писала, що в Україні під російською владою „серед міських робітників, поруч із соціялістичною пропаґандою, власне тепер найбільше потрібна, хоч і дуже нелегка, пропаґанда національної свідомости, аби вони не стали чужинцями у рідній стороні та й супроти своїх же братів, сільських робітників"...

Кожне слово Лесі Українки — це удар по „ленінізму". Большевицький вождь тішився, що за царського режиму в українських промислових центрах відбувалася національна асиміляція („злиття") через наплив робітників із Росії, коли в Україні не було української школи і преса була заборонена.

Ленін проповідував, що потрібна єдина централізована робітнича партія для всіх народів царської Росії. Тому Ленін з глибокою ненавистю ставився до Української Соціял - Демократичної Робітничої Партії і вів всякого роду інтриги проти неї, щоб цю партію зруйнувати. В березні 1914 р. Ленін писав до редакції українського соціял - демократичного місячника „Дзвін", що виходив у Києві: „Мушу сказати, що проповіддю відокремлення українських робітників в особливу соціял-демократичну організацію я глибоко обурений"... (Ленин, Сочинения, т. 17, ст. 470).

Отже, Леся хотіла „роз'єднення" робітничого руху на основі національній, а Ленін був завзятим ворогом відокремлення, називав це „буржуазним н а ц іоналізмом"...

Леся Українка поділяла погляд Драгоманова на небезпеку російського націоналізму. Драгоманів писав: „Ми наперед знаємо, що українське громадівство (соціялізм) спіткає собі ворогів не тільки як громадівство, а й як українство". Для відсічі ворогам вільного розвитку радив Драгоманів українцям творити власні політичні партії, радив „відокремлення", осоружне Ленінові та іншим імперіялістам.

Леся поетично представила конфлікт між невільни-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Петро Одарченко

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

(2)

Картини п о н е волення свого народу Леся Українка показала в образі вавилонського полону. Символіку цих творів поетка сама розшифрувала в надзвичайно сильній поезії „І ти колись боролась, мов Ізраїль, Україно моя!"

І доки Рідний Край
Єгиптом буде?
Коли загине
новий Вавилон?

Як заклик, ніби звернутий до нашого покоління розсіяних по всьому світі українців, звучать такі рядки цієї поезії:

Борись і добувайся
Батьківщини,
бо прийдеться загинуть
у вигнанні
чужою-чуженицею,
в неславі!

Вагу збройної боротьби підкреслила Леся Українка у своїй драматичній поемі „Бояриня". Ситуації, показані в цій історичній поемі, такі вражаюче схожі з сучасними, що в київських виданнях творів Лесі Українки (п'ятитомник 1956, десятитомник 1963) цей твір не надруковано.

В „гіркій давноминулій долі" зруйнованої Трої („Кассандра") Леся Українка бачила образ „рідної неволі". Героїзм Долона, підступство ахейців і пересторога віщої Кассандри: „Дурно не дає дарунків ворог!.. Чувай, стороже?.. Не спи, стороже!" — це в античних шатах українська дійсність.

Світлий образ християнки Прісцилли, що вмирає за високу ідею, протиставлено грубій силі імператорського Риму („Руфін і Прісцилла"). Образ волелюбного мистця Річарда („У пущі") протиставлено обмеженій громаді, що не розуміє завдань мистецтва. Ці твори своїми ідеями також близькі до проблем української сучасности. Блискучий твір Лесі Українки „Камінний господар" звеличував свободу і заперечував тоталітарну деспотичну владу. Найкращий твір геніяльної поетки „Лісова пісня" — це прославлення природи з її красою, це прославлення подвигу великої любови, це протиставлення мрії про краще людське життя примітивній буденщині, дріб'язковості, це прославлення невмирущих вічних поривань Людини до правди, світла і волі.

Безсмертна іскра Прометея, що запала в серце геніяльної поетки українського народу, розгорілася ясним вогнем і запалила серця своїх сучасників та своїх нащадків. У наші часи сила Лесиного слова-зброї збільшилася. Сучасний український поет Микола Сингаївський назвав Лесю Українку зорею України:

Є джерело у світі —
Вічно клекочуче,
сяюче і глибинне.
Іду напитись!
Є у світі вулкан —
вічно діючий, з вибухом
полум'ям правди.
Іду по вогонь.
І є з-поміж сяючих зір
геніяльна, вселюдська
Зоря України.
Іду по світло!
Тому до Лесі
сучасність моя
і майбутність прямує!

Продовжувач с л а в них традицій Шевченка і Лесі Українки, Василь Симоненко у своєму вірші „Леся Українка" відзначив вагу її палкого поетичного слова:

Врізаєш в вічність
огненні, пророчі
Слова з прийдешніх
сонячних віків,
Щоб ті слова хитали
чорні трони,
Щоб їх несли з собою
легіони
Нових, непереможних
Спартаків.

Дійову силу Лесиного слова, його великий вплив на сучасну українську поезію, зокрема на сучасних поетес, підкреслив Василь Онуфрієнко:

Нащадки серця
Лесі Українки —
Нові дівочі родяться серця,
Із теплим словом
лагідної жінки,
Із грізним словом
смілого борця.

Леонід Полтава у своїй „Пісні про Лесю Українку", пише про всесвітнє значення подвигу великої поетки, про невмирущість її гартованого слова:

Обезсмертила ти Україну
І безсмертною стала сама!

Безсмертне слово Лесі Українки діє і буде довго діяти, боронячи свою країну і свій народ. Цю дійову силу Лесиного слова схарактеризував В. Сосюра у таких рядках своєї поезії, присвяченої Лесі Українці:

Твоє слово разюче,
як зброя,
Що боронить свій край
і свій дім.
І схиляю в шанобі чоло я
Перед світлим
безсмертям твоїм

МУЗЕЙ ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ХАРКОВІ

Відомо, що Леся Українка, захворівши в дитинстві на туберкульозу кісток, провадила, за її висловом „тринадцятилітню війну" із тією хворобою. Поетка лікувалася не тільки в лікарів у різних країнах світу. За намовою родичів вона зверталася й до „знахурок", народних лікарок. На цьому найбільше наполягала бабуся поетки, Єлисавета І. Драгоманова.

Під час однієї мандрівки до такої народної лікарки Леся Українка спинилась у Харкові. Це було десь наприкінці квітня 1889 року. По дорозі на Сумщину, до „знахурки", поетка деякий час перебувала в помешканні брата своєї матері (письменниці Олени Пчілки), лікаря - психіятра Олександра П. Драгоманова. Тут Леся Українка мала нагоду спостерігати працю лікаря з умовохворими в лікарні „Олександрівській" (там нині приміщується лікарня ч. 1, при вулиці Карла Маркса 25). Спостереження над поведінкою умовохворих поетка використала згодом у драмі „Блакитна троянда".

Від часу відвідин Л. Українкою Харкова минуло яких 80 років, і ніхто з літературознавців якось не поцікавився, де тоді жила поетка. Справою зайнявся літературознавець Андрій Чернишов, який в журналі „Прапор" ще в 1965 році опублікував наслідки своїх піонерських дослідів: Леся Українка жила в Харкові в будинку ч. 6 на Сумській вулиці, що має тепер ту саму назву.

Від часу публікації праці А. Чернишова проминуло п'ять років, минає шостий, минає вже й 100-річчя з дня народження геніяльної української поетки і драматурга — а змін жадних! В будинку на Сумській ч. 6 живуть собі сторонні люди. В Харківській організації, чи „Відділенні" Спілки Письменників УССР далі обговорюють „позитивного героя робітничої кляси"; міська управа Харкова не цікавиться українськими поетами, та й складається майже з самих „старших братів"...

Вістка у київській „Літературній Україні" з 16 лютого 1971 р. під наголовком „Будинок на Сумській" розчарувала культурного українського читача по обох сторонах розколеного світу. В ній не йшлося про сподіване — про відкриття в Харкові Музею Лесі Українки з нагоди 100-річного ювілею клясика української — і світової — поезії. Йшлося в ній про щось цілковито інше:

„Всі, кому дороге ім'я славної дочки українського народу, його культури, можуть на власні очі бачити — нехай німого — свідка перебування Лесі Українки в Харкові". Оце і все.

Люди, які збираються влітку Ювілейного Року Лесі Українки поїхати з Америки, Канади чи іншої вільної країни світу в Україну, дійсно вшанували б пам'ять Лесі Українки скромним проханням у Харкові до вишколених ґідів „Интуриста": „Поведіть нас, будь ласка, до Музею Лесі Українки на Сумській вулиці число 6".

Леонід Полтава

М. Сосновський

ДО ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

У 50-річчя появи „Підстав нашої політики" Д. Донцова

(4)

На думку Донцова, українська визвольна політика повинна орієнтуватися на ці дві держави, як речників у тому часі „европейського імперіялізму", і одночасно розв'язувати питання взаємин України з найближчими сусідами, які тоді були окупантами менших чи більших частин української території. Це останнє має особливий характер і заслуговує на увагу, тим більше, що цей аспект української зовнішньої політики в насвітленні Донцова викликав значні застереження вже у 20-их роках, а відтак у 30-их роках, в першу чергу збоку провідних публіцистів ОУН.

Питання взаємин України з сусідами Донцов оцінював як другорядне, за винятком взаємин з Росією, які, на його гадку, мали засадниче значення для української справи. Дещо уваги присвятив Донцов справі польсько-українських взаємин, обмежившись, однак, ствердженням, що хоч з Польщею „маємо багато непогоджених рахунків", але „це конфлікти льокального значення, може болючі й страшні, як питання Ельзації та Льотаринґії для Німеччини, зглядно Франції, але все ж льокального значення, котрі мимо всього трагізму ніколи не зможуть наповнити собою поняття колективного ідеалу, не лише частини, а й цілої нації" (стор. 96). Так поставлене питання щодо Польщі дало окремим критикам Донцова підставу робити йому закиди в його, нібито, польонофільстві. Мало того, деякі його критики висунули були твердження, що, мовляв, Донцов доцільно так формулював питання українсько-польських взаємин, щоб дістати дозвіл польського уряду на побут у Львові".)

Над цим аспектом української зовнішньої політики ми зупинимося, але не для того, щоб вияснити закиди, а щоб розглянути видвигнені Донцовим арґументи, які виявляють його як своєрідного прагматиста у практичній політиці.

Аналізуючи підстави української зовнішньої політики, Донцов став перед безумовно нелегким завданням накреслити не тільки шляхи й цілі і вказати засоби, але й устійнити наші реальні спроможності своїми власними силами здійснити визначені цілі в тодішній міжнародній ситуації. Під цим оглядом Донцов був дуже далекий від будь-якого догматизму. Навпаки, він пропонував *політику* далекойдучих компромісів і навіть поступок нашим сусідам, зокрема полякам, на випадок, якщо б це було потрібне для скріплення українських сил на основному, й першочерговому фронті, яким він уважав тільки й виключно російський фронт. Він здавав собі справу з того, що український народ не могтиме вести боротьби проти всіх окупантів одночасно і тому був за виелімінування, як він казав, „л ь о к а л ь них фронтів", до яких зараховував і польський відтинок, чого галицькі українці не могли зрозуміти, ні виправдати.

З цього погляду не може бути мови про „польонофільство", „румунофільство" чи якесь інше „фільство" Донцова, а лише про його розуміння доцільности чи недоцільности окремих політичних заходів і відношення українського народу до його сусідів. У боротьбі з Росією конечним є, як твердив Донцов, оформити бльок сусідніх держав. Польща, Румунія, Угорщина та інші держави Східньої і Південно-східньої Европи повинні стати членами такого протиросійського бльоку, який є в їхньому національному інтересі у не меншій мірі як і для України. Коли ж мова про українців, то вони повинні, пропонував Донцов, погодитися на „відповідні, зрештою, часові і майже конечні жертви". Якщо цього не станеться, то альтернативою буде те, що такий протиросійський бльок не заіснує, з чого тільки скористає Росія, і тоді наступить „з'єднання (українських земель) під Росією, ціною втрати національної суверенности".

Щоб не допустити до перемоги Росії, Донцов висунув постулят т. зв. „національної політики" у противагу „політиці провінціональній", тобто політики яка буде на даному історичному етапі готова в ім'я добра цілости піти на жертву частини, на „втрату кількох провінцій" (тут Донцов мав на увазі резиґнацію з Галичини і західньої Волині та Полісся, Холмщини і Підляшшя в користь Польщі, тобто пропонував акцептувати договір уряду С. Петлюри з Польщею). В цій ситуації, в якій опинилась Україна після прогри в 1920 р., Донцов не бачив інакшої можливости, пишучи, що „кожний, хто стремить до з'єднання всіх українських земель зараз, ставляючи цей постулят понад все і орієнтується на схід — працює на користь Росії, помагаючи їй поставити хрест над українською непідлеглістю. Логічний наслідок першої, національної політики — болісна, але певно часова втрата кількох провінцій. Логічний наслідок противної політики — Росія на наших землях" (стор. 97).

Очевидно, вся ця арґументація в актуальній ситуації безпредметна з уваги на змінені політичні умови, але сама постава питання у такій площині свідчить, як ми вже згадували, про Донцова як політичного реаліста, коли мова про зовнішню політику та її постуляти.

Тут треба теж відзначити, що у „Підставах нашої політики" Донцов виявив себе великим прихильником европейської єдности, як засобу протиставитися російській загрозі. Росія, як писав він, „для свого успіху конечно потребує знищити Київ і Варшаву, як незалежні політичні центри... Не допустити до цього можливо лише тоді, коли опертися на ті европейські держави, котрі в даний момент виступають проти російського імперіялізму, коли опертися на Европу взагалі".

Щоб краще підкреслити цю ідею, Донцов відкликається до Герцена, який писав, що „Росія може оволодіти Европою до Атлантійського океану так само, як вона може бути переможеною до Уралу. У першім випадку — мусить Европа бути порізненою. У другім — Европа повинна бути міцно злучена в одну ц і л і с т ь" (стор. 100-101). Тому Донцов пропонував основною метою української зовнішньої політики — знайти для України належне місце в цьому загальноевропейському, протиросійському концерті.

Основи української внутрішньої політики

Українська внутрішня політика в розумінні Донцова, з уваги на стан нашого народу, мусить бути підпорядкована вимогам політики зовнішньої. Висуваючи таку засаду, Донцов не відкидав важливости тих елементів внутрішнього порядку, які можуть скріплювати націю незалежно від існуючої зовнішньополітичної дійсности. Коли ж він наголошував „примат зовнішньої політики", то тільки в такому сенсі, щоб вказати, що за критерій для оцінки засад внутрішньої політики треба брати те, чи ті засади „сприяють устоятися нації в тій війні всіх проти всіх, яка панує в міжнароднім житті, чи ні". Тому Донцов каже, що „організація внутрішніх сил в державі мусить відповідати вимогам її зовнішньої екзистенції, ніколи навпаки" (стор. 105-106).

6) Про це, між іншими, ширше написав, зробивши такий закид Донцову, В. Мартинець, член Проводу Українських Націоналістів, на сторінках офіціозу ОУН „Розбудова Нації", а відтак у своїй праці „Українське підпілля від УВО до ОУН", обговорюючи „Підстави нашої політики" (стор. 155-157).

(Далі буде).

В Чикаго вшанували проф. Р. Завадовича у 50-річчя літературно-творчої праці

13-го лютого ц. р. відбулась в Чикаго „Традиційна Ялинка" членів Об'єднання Українських Вет. Лікарів з їхніми дружинами, на яку запрошено проф. Р. Завадовича для віддання йому пошани й подяки за його велику й надзвичайну важну працю на полі дитячої літератури, і як признання бувшого мовного редактора журналу Об'єднання — „Інформативний Листок". Читачі тих рядків будуть здивовані, що властиво мають ветеринарні лікарі спільного із письменником дитячої літератури. Та самий Ювілят в його слові вияснив, що вет. лікарі лікують і рятують героїв його оповідань песиків і котиків, яких Ювілят враз з малими дітьми є великим приятелем. Ювілят проф. Р. Завадович був зворушений дійсно щирим виявом пошани й вдячности і просив, щоб присутні не забували про дальші видання дитячої літератури, набували її і розповсюднювали.

При горіючій ялинці, дідуха в куті, на святочно застеленому столі із свічками, колачем і кутею, приготованими дружинами вет. лікарів відкрив „Традиційну Ялинку" голова Об'єднання, д-р Б. Ткачук. Він привітав гостей і передав провід „Свят-Вечір" д-рові В. Поміркові. Понеслась молитва до Всевишнього і многоліт-ствіє Ювілятові, а по деклямації д-ром М. Тимняком „Свят-Вечора". Б. Лепкого, слідували колядки й щедрівки з кінцевим словом редактора „Інформативного Листка" сеньйора, д-ра професора І. Розгона. Донька вет. лікаря Х. Данилишин вручила Ювілятові китицю квітів дружині Ювілята.

Запрошені гості були й вітали Ювілята: голова лікарського Т-ва, Відділ Чикаго д-р В. Сайкевич з дружиною і сином та делегат Т-ва Інженерів, інж. Я. Струтинський з дружиною. Ялинка з Ювілятом пройшла в дуже сердешній, товариській атмосфері та закінчено споминами про спільний час студій з Ювілятом та їхній побут в Академічному Домі, у Львові.

В. П.

Адв. Іван Флис переобраний на голову Окружного Комітету Відділів УНС Ню Йорку та околиці

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Душник, почесного члена Головного Уряду УНС Марію Демидчук та обласного нашої Округи Василя Оріховського. Після речевої дискусії, як справа плачення вкладок до округи від Відділів, приєднання нових членів тощо, від Верифікаційної Комісії Протоколу звітувала п-і Марія Демидчук, на якої внесок протокол минулорічних зборів принято з незначними змінами. Опісля Степан Чума від Номінаційної Комісії, до якої входили ще радник Богдан Ластовецький і Михайло Салдан, запропонував вибрати нову Управа в складі: голова — адв. Іван Флис, заступники — д-р Василь Вишиваний та п-і Марія Демидчук, секретар — Микола Хоманчук, касир — Михайло Салдан. Організаційна Комісія: — Іван Пригода, Василь Яськів і В. Клозник. Імпрезові референти: пані Софія Карплюк та д-р Роман Олесницький. Пресові референти: пані Марія Душник та д-р Ол. Соколишин. До Контрольної Комісії були обрані радник Богдан Ластовецький, дир. Роман Крупка та д-р Іван Сєрант. Окремою точкою було вшанування пам'яти кол. головного предсідника УНСоюзу Дмитра Галичина, про що реферував д-р В. Вишиваний та д-р Р. Олесницький. Має відбутися воно 27 березня ц. р. відправами в год. 10 в Українській православній церкві Всіх Святих при 11-й вул. та в год. 12 в обід в українській католицькій церкві св. Юра, в год. 12-ій опісля в одній з заль поминками. На кінець збори привітав віце-президен УНС Вол. Сохан бажанням успіхів в праці для добра УНС, і заявою, що він все, як в минулому, буде допомагати нашій окрузі. Секретар Зборів прочитав листа від головного секретаря УНС д-ра Яр. Падоха, який в той час був на відпустці. Наприкінці винесено ряд побажань для добра УНС і Округи та після короткої дискусії, голова адв. І. Флис подякував присутнім 35-ом представникам Відділів УНС Ню Йорку й околиці та попросив всіх на перекуску.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ав.

● *З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку* повідомляють, що в п'ятницю 26 лютого ц.р. проф. д-р О. Домбровський виголосить доповідь на тему „Українська історична наука в сучасній добі і наші завдання". В мистецькій частині вечора Ганна Шерей співатиме українських пісень, а Є. і В. Домбровські виконуватимуть фортепіянові твори. Початок в год. 8-ій веч.

Софія Наумович

Перед американським турне тріо кубанських козаків

Париж. — Довідавшись, що „Тріо Кубанських Козаків" має виступати у мистецькому турне по Америці й Канаді у користь Катедри Українознавства в Гарварді, — ми з подругою Людмилою вирішили піти подивитися на їхні вмілості, бо саме тепер вони перебувають уже більше року у Парижі.

Домовившись телефонічно з їхнім провідником, Василем Коваленком, ми з далекого Сарселю, вибрали звичайний день, щоб не надто обтяжувати „господарів наших господарів" та щоб дістати вигідне й добре місце.

Одно із найкращих кабаре Парижу, у якому кожного вечора виступають Кубанці, приміщене на Шамс-Елізе і має приваблюючу, для міжнародних снобів назву „Распутін", а управляють ним московські жиди. Обстановка його притаманна нічним локалям: червоні стіни з такими ж канапками й фотелями — були б трафаретні, коли б не деякі „особливості" — усі лямпочки мають абажури у формі... цибулястих бань московських церков (ми дивилися, чи не буде там ще ікони!), на шибах вікон царські орли, „девушкі" зодягнені у „сарафани", зате ж „парнішкі" у большевицькі „гімнастьорки"...

Ввесь час не перестає „римполити" на гармошці, скрипці, басі, джазі, цимбалах і балалайках оркестра, що складається зі старих, лисих і хворих на вигляд, людей, а її репертуар такий різношерстний, як і склад музикантів, між якими багато жидів і українців. Циганські романси „Хризантеми" і „Дві гітари" чергуються з „Бублічками" та жидівським „шлягером" Ріки Зарай, а далі йдуть „Підмосковські вечори" й врешті білоруська „Калінка", грузинська „Суліко" та українські „Очі чорні" (слова Є. Гребінки!). Типово большевицька „Я жуліка люблю" та американська „Пісня Ляри" з „Доктора Живаго" — завершують репертуар.

Публіка навіть у будень заповнює „Распутіна". Їй тут же при столиках смажать „шашлики" і подають вино за найвищі ціни. За національністю вона „паризька", що вимагає пояснення модним у Парижі дотепом. На запитання: який національний склад Парижу? — хтось дотепний відповів: „Париж нараховує 5 мільйонів населення, з того 500 тисяч французів, а решта „парижани"...

Отож „парижани" сидять у фотелях і на канапах, однією рукою обіймають своїх дівчат, а другою попивають шампана, або кинувши банкнота оркестрі, замовляють пісню. Пісні співають, якийсь товстий і лисий тенор з гітарою, чия інтерпретація „сердещипательних" романсів із грімкими вигуками — може викликати у слухача хіба сміх, а не сантименти, або ж „автентична" циганка, яка ні красою, ні темпераментом, ні навіть одягом — аж ніяк не нагадує свого прототипу — чарівну „Кармен"...

„Спектакль" починається виступом молодого українця Всеволода Горбенка (а втім серед виконавців ¾ українців!), який гарним, м'яким тенором співає препогану „красавіцу" й ніжну, але вже дуже оклепану „Калінку", що її наче б то завжди домагається публіка.

Після нього, старий, сивий грузин, оббігши колом естраду грузинською „дрібушкою", виконує всілякі штуки з ножами, що їх то тримає у роті, то кидає у ціль: тисячофранковий банкнот. Шкодуємо, що замість цих штучок, не бачимо більше танцю...

Наближається північ і ми з Людмилою споглядаємо на годинники, боячись запізнити останній автобус до Сарселю. Саме тоді зробився на залі шерех, люди присуваються ближче, а навіть зміняють місця, дехто позаду встає. Світло майже гасне, а рефлектори скеровують на естраду свої зяючі пащеки. Раптом у сочці світла з'являються три постаті, що уставившись трикутником біля мікрофону, співають українську пісню „Лучше було, лучше було"... Перечекавши привітальні оплески, починають, нам на диво, історичну пісню „Гамалія" із грімким форте, дикими блисками очей і „скреготом" зубів, зокрема ж при таких епітетах як „кати-бусурмени" „скажені собаки" — звернені просто у публіку, а бравурне соль Олекси Кумпана погрожує Залізняком і „чорними гайдамаками"...

Публіка, нічого не розуміючи, бурхливо їх оплескує, а наші Кубанці співають свою козацьку степову пісню „Літа орел, літа сизий..." збираючи нові оплески захоплення і закінчують свою співацьку точку „Сусідкою", яка знову викликає оплески і оклики „біс". Але оркестра вже розступається, мікрофон забирають, щоб зробити місце на танці.

Коло світла ширшає і ми бачимо три високі, стрункі, молодечі постаті, що перерастають на голову всіх довкола, та їхні елегантні чорні костюми — з оригінально зіп'ятими на плечах червоними накидками башликами, білі з м'якого хутра плоскі шапки „кубанки", білі чоботи, і вибивані кинджали при боці, усе це творить романтичні типи лицарів, які зразу ж таки хвацьким рухом вихоплюють шаблюки. Вони вступають у лицарський герць, що нагадує „дуелі" героїв Олександра Дюма, чи радше двобої наших запорожців. Публіка завмирає й „охає" та „ахає", забуваючи про свої „шашлики" й дівчат, а якісь еспанці кричать „оле!" як на корріді... Герць закінчується „унічию" і починається головокружний „Гопак", у якому кожний показує „що вміє", а публіка захоплено скандує оплески. Наші Кубанці вміють подобатися — кожний на свій спосіб: Олександер Кумпан — співом, Василь Коваленко гітарою, а Микола Кумпан — своєю юнацькою красою, яку скріплює загравенням своїх зелено-мигдальних очей...

Тепер ми розуміємо у чому не тільки чар, але й висока професійна вартість кубанського „Тріо", бо якщо можна обдурити інколи публіку, то ніколи імпресаріїв! Отож у кожній їхній точці видно подивугідну акуратність і точність та вирахуваність до секунди, музичність у співах і швидкість та майже акробатика у танцях, а в цілому — прекрасну гармонію і велику естетику. Одні то вартості зумовлюють, що „Тріо" записане у професійних колах, як першорядний ансамбль з високими ставками гонорарів, і безнастанним. постійним анґажмен упродовж 15-ти років, по всіх країнах земної кулі.

Головна точка „спектаклю" закінчилася і фальшива оркестра взялася наново „римполити" „Катюшу". Ми втікаємо, щоб не псувати враження від несамовито — гарної української точки. При виході здоганяють нас Кубанці, питаючи: „Як подобалось?" За всю відповідь, ми обидві розціловуємо їхні нагримовані обличчя та все таки питаємо про те, що нас весь час муляло:

— Чому цей Всеволод Гробенко співає московські пісні, а ви українські?

— О, нас козаків ніхто не заставить співати московських пісень!.. — відповіли всі три нараз, а Василь Коваленко додав: — Будьте певні, що Всеволод волів би, хоча б за меншу плату, співати рідною мовою, але він у трохи гіршому положенні як ми! Ми, бо, можемо умов не прийняти!.. Та не думайте про нього погано: це свідомий українець, син директора Київської опери, а мати — балетниця Сергєєва, товаришка Переяславець.

Ми щасливо зловили останній автобус і подорозі уявляли собі, які це чудові концерти матимуть наші заокеанські земляки, коли до Кубанців приєднаються ще такі мистецькі „зірки", як Рома Прийма, Галина Андреадіс і Петро Шепелюк, (якого, на жаль, не знаємо), і ми дуже заздрили американським українцям. Так заздрили, що не зважали на зупинки і щойно очунялись на кінцевій станції. Та привітний шофер, який зрештою в цій пізній порі не мав ніяких пасажирів, обіцяв нас, у поворотній дорозі, висадити у Сарселі...

ПРОХАННЯ

Рада Професорів Українсько - Католицької Екзархії у Бразилії звертається до дорогих Братів і Сестер, які живуть у вільному світі: ЗСА, Канаді й інших державах великого добробуту, з дуже сердечним проханням, — допомогти їй у вельми благородній і Христові незвичайно дорогій справі.

У Бразилії, країні нашого поселення, багато наших дітей і сиріт пропадає для нашого народу і св. віри. Одні живуть із батьками, чи родичами злиденно у скрайній біді, інші приміщені в них сиротинцях, захистах і гуртожитках, де не тільки не мають змоги навчитися рідної мови і св. віри в українському обряді, — обряді своїх батьків, але втрачають християнську етику й пропадають. Багато з тих дітей спосібні, й могли б бути дуже корисні для нашого народу й Церкви.

На нашому Екзархальному Соборчику, що відбувся у Прудентополі 19-го і 20-го серпня 1970 р., ми постановили вжити всіх заходів і засобів, щоб тих сиріт і бідних дітей якось улаштувати у своєму захисті чи гуртожитку. Преосвящ. Кир Иосип Мартинець, ЧСВВ, Екзарх нашої Церкви у Бразилії, збудував уже гарний дім, в якому можна примістити невелике число наших найменших дітей, бідних і сиріт. Там вони будуть мати опіку сестер св. Иосипа — удержання, науку й рідне, релігійне виховання. Однак, той дім ще не викінчений. Треба його теж устаткувати, а для вдержання гуртожитку слід забезпечити певний і сталий фонд.

Про це саме прохає Вас, дорогі брати й Сестри, Рада Пресвітерів Українсько - Католицької Екзархії у Бразилії.

Впевнені, що радо прихилитеся до її прохання, вже наперед, за кожну найменшу, одноразову чи постійні пожертви, висловлюємо нашу найщирішу подяку. Віримо, що ради молитов невинних дітей - сиріт, предобрий Господь буде Вас благословити й стократно винагороджувати.

Поручаючи Вас могутній і ласкавій Покрові Божої Матері, остаємо до Вас із найглибшою пошаною.

о. кан. **Флор Водоніс** — голова; о. **Володимир Ханейко**; о. **Сергій Красник** — економ; о. **Володимир Бурко**, ЧСВВ; о. **Микола Іванів**, ЧСВВ — секретар.

Куритиба, 4-го лютого 1971 р.

П. С.: Ласкаві пожертви просимо слати на руки нашого Преосв. Владики Кир Иосипа Мартинця, ЧСВВ — Екзарха для українців католиків у Бразилії, на наступну адресу: **Exmo. Sr. D. José R. Martenetz, OSBM, Caixa Postal 6192, Curitiba-Paraná, Brasil.**

ПОЕТКА ЛЮБОВИ, ГНІВУ, БОРОТЬБИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ками нації панівної і пригнобленої. В драматичному діялозі „В дому роботи, в країні неволі" з р. 1906 Леся Українка подає розмову між невільником єгиптянином і рабом - жидом. Єгиптянин охоче працює, будує храм, але невільникові-жидові вся країна неволі противна. Він каже, що „загородив би Ніл і затопив би увесь край неволі". За це єгиптянин б'є невільника-жида. Він закінчує свій протест словами:

Я мушу знать,
що я тут раб рабів.
Що він мені чужий,
сей край неволі,
Що тут мені
товаришів нема!

В одній книжці, виданій у Києві 1955 р. про творчість Лесі Українки, можна прочитати, мовляв, погляди раба - жида „мають багато спільного з політикою буржуазно - націоналістичного Бунду" (соціял - демократична жидівська партія), і що Леся Українка „заперечує" погляди жида - невільника"...

Однак, кожний без упередження визнає, що любити країну - гнобительку неможливо. Теж і Росія — „тюрма народів" — не викликає симпатій у поневолених націй. Це алегорично висловила Леся Українка в своєму діялозі.

Фізично слаба, тендітна, з невиліковною недугою костей. Леся Українка мала в своєму характері мужність, яка викликала подив у всіх, що її знали. „Мужественая невіста", — ці слова з Літопису Самійла Величка приходяться до нашої славної Лесі. Вона, як грецький поет Тиртей УП віку перед Христом, поривала українців до бою за волю народу і його права. Пригадую, що в той час, коли творилася Українська Народна Республіка, від 1917 року бойові поезії Лесі Українки були улюбленою лектурою нашої молоді, що взялася за зброю в обороні Рідного Краю. Ті, що полягли під Крутами в січні 1918 року в бою з ворожою перевагою, добре знали поезію Лесі Українки.

О. ПРОФ. ІВАН ГРИНЬОХ ВИБРАНИЙ..

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ков і руху мирян для збереження української еміграції як окремої етнічно-культурної спільноти. Оборона стародавніх прав Української Католицької Церкви, її духовости, її обрядових і літургічних традицій і її власної ієрархічної побудови, завершенням якої мали б бути помісність і патріярхат, належать насамперед до свідомих свого пастирського обов'язку церковних ієрархів і духовенства. Проте не менш важливим, для збереження своєї Церкви на її правноканонічних і духових традиційних началах, є також голос мирян, виявлений в організованому на демократичних принципах мирянському русі.

В питаннях дальших завдань ЗП УГВР, Пленум вважає, що як і в минулому, праця середовища УГВР буде тісно пов'язана з актуальними процесами на українських землях, що вона буде спиратися на їх постійному вивчанні, а її основною метою буде нести моральну і політичну допомогу народові в його боротьбі за національну і політичну свободу. Пленум висловив переконання, що тільки в тісному єднанні з народом еміграція може перетривати тиск чужого оточення та стати серед інших народів ефективним речником прагнення нашої нації до державної самостійности.

Президія ЗП УГВР

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями й Знайомими, що дня 11-го лютого 1971 р. несподівано, по короткій недузі відійшов від нас

✠

сл. п.

ІВАН КОВАЛЬ

проживши 71 років

Покійний народився в селі Сушиця в Західній Україні та прибув сюди, до ЗСА під кінець 1951 р. В своєму житті пройшов багато горя та був відданий за свого побуту в Виллимантик здоровій громадській думці. Помагав організувати членів УНДому й радів, коли його праця увінчувалась успіхом.

ПОХОРОН відбувся в дні 15-го лютого 1971 р. з похоронного заведення до церкви св. Марії, а відтак на український католицький цвинтар, де прощали Його всч. о. Назаревич, представник від УНДому та супроводили багато Приятелів і Знайомих.

Залишив у смутку дружину Марію, трьох дочок і одного сина та внуків на Рідних Землях.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РУДЬКО ИОСИФ — опікун

Протест Рочестерської Студентської Громади



„Слухай Славку — чи не була б добра думка зорганізувати протест проти окупації України перед Міською Управою на 22-го січня," прохопився я підчас наших сходин Рочестерської Студентської Громади.

А була це вже середа 20-го січня увечері. Посипалися голоси за й проти.

„Та це вже пізно!"

„Знав, коли про те подумати."

„Нас можуть поарештувати."

„Робім! Так, щоб нас ті старші, а заскорузлі громадяни не прозивали комуністами."

„Комуністи ? ! —Ми? — лише спробуйте дома сказати слово „комунізм" то мами дістають атаків серця, а татам сниться цілу ніч НКВД!"

„Спалім червоний прапор!"

„А де його дістати?!"

Славко Петрик — голова, втихомирив присутніх і вкоротці плян був уложений— льозунги обіцяв через ніч приготовити Влодко Вірло наш графік-друкар, я мав виготовити заяви для репортерів а Юрко Масний — зайнятися робленням знімок.

В п'ятницю, вже о 9-ій годині рано, студенти почали збиратися в домівці. Льозунги готові, Студенство прийшло численно, редакції щоденників та всі 3 телевізійні стації і радіовисильні повідомлені, а немає прапора, кинулись по Самопомочі, до Пластової Домівки, аж глип, в садочку на стіні прегарні синьо-жовті прапорчики - „вибачайте дітворо — тут загальна національна конечність"-ми їх позичили (прошу мені повірити, що всі прапорчики ми назад принесли до садочка.)

Ледве знайшли місце „запаркувати" нашу „валку" авт (середмістя - робочий день) і вже почали формувати наш похід перед будинком Управи міста. Ще добре не зорганізувалися, як вийшов до нас посадник міста Рочестеру — Стевен Мей — привітався з нами й похвалив нас за наш почин підкреслюючи наше прив'язання до духової Батьківщини й спротив проти комунізму й ми обдарували його за це оплесками, відзначкою „Free Ukraine" та двома квитками на фільм „Ніколи не забуду", який в Рочестері спонзорує СУСТА. (Цікаво з ким посадник прийде на фільм — він ще не одружений.)

Почали ми маршувати й співати. Прохожі стають, дивляться та читають льозунги: „Ми Українці", „Free Ukraine", „Stop Russifying Ukraine", „7 Million Dead" і одна велика: „Thanks Mayor May for Ukrainian Day".

Репортер із телевізійної станції просить вдруге заспівати „Гей у лузі червона калина" — співаємо й усміхаємось до „камери."

Репортер стації 10 на тлі демонстрації відбув короteньке інтерв'ю з нашим головою, де Славко старався у двох хвилинах витлумачити Рочестерським слухачам потребу масових протестів проти московського насильства над Україною.

Так ми маршували й співали повні 2 години, по черзі заскакуючи до будинку погрітися бо мороз тиснув здорово.

Наші громадяни, що з'їжджалися поволі на підписання проклямації про Незалежність України, і яку рікрічно підписує посадник міста при участі наших громадян та молодечих організацій, вітали нас бадьорими окликами а ми знову запрошували їх маршувати з нами й багато з них долучилося до нашого походу, співаючи та маршуючи з нами.

Всі три телевізійні станції фільмували наш протест і всі більші радіовисильні прислали своїх коментаторів яким ми вручили наші заяви. Редакції обох Рочестерських щоденників (хоча їхній будинок стоїть напроти будинку Міської Управи) не прислали нікого й не помістили наших заяв, які я особисто відніс до редакції. Можливо, якщо б ми перевернули кілька авт, вибили шиби чи потурбували когось — були б нами поінтересувалися — спокійною і карною молоддю - Рочестерські щоденники не занимаються.

На кілька хвилин перед 11:30, ми всі пішли до „Консіль Чаймберс", де вже була численно зібрана Українська громада й уставилися при стіні, вгорі тримаючи наші написи.

По обох сторонах підвищення, де посадник Мей підписував проклямацію Незалежности України, стояли почесні стійки Пласту й Сума з прапорами. Підписану проклямацію посадник вручив голові УККА В. Андрушинові. У своїй короткій промові до українського громадянства посадник ще раз підкреслив доцільність нашої демонстрації та похвалив нас за справність у її виконанні.

Вдоволені, захоплені й... перемерзлі ми роз'їхалися домів і так покінчилася наша перша революційна справа.

Юрій Ігор Павлічко

СВ. П. ВАСИЛЬ ЧУЧМАН

(Посмертна згадка)

Вночі 8-го листопада 1970 року по довгій і важкій недузі помер св. п. нотар Василь Чучман. Похорон відбувся 11-го листопада м.р. на українськім католицькім парохіяльнім цвинтарі в Амстердамі, Н.Й.

Покійний — уродженець села Почапи, Золочівського повіту Львівської області. Почапи, Білий Камінь, Підлися, Божок і другі місцевості — це округа, з якої перед 70-ти роками прибуло біля 40 родин і самітних до Америки і поселились в Амстердамі, Н.Й.

Характеристична всім цим переселенцям сила духа уродженця Підлися, пробудителя Галицької Землі о. Маркіяна Шашкевича. Його поетична творчість, в якій він оспівав Підлися, Білий Камінь і околицю заховала тривалу пам'ять в їхньому житті. Тому не дивно, що св. п. Василь Чучман, вихований на ідеях о. Маркіяна Шашкевича, остався їм вірним. По відбутті чотирилітньої служби в австрійській армії, зі ступнем десятника, прибув до ЗСА в 1912 р. Коротко перебував в Ню Йорку, Філядельфії, а потім жив до кінця життя в Амстердамі, Н.Й.

По прибутті до Амстердаму разом зі своїми односельчанами і знайомими зорганізував тут освітнє громадське життя. Основав аматорський театральний гурток, що діяв довший час не лиш в Амстердамі, але й в інших українських громадах. Гурток займався відзначенням роковин народження і смерти Тараса Шевченка, відзначуванням національних свят та збіркою пожертв на цілі рідного краю. Опісля перейшов на працю в забезпеченевій компанії Метрополітен. Провід громадського життя продовжував оснований Відділ Українського Народного Союзу, до якого покійний вступив. З хвилиною прибуття нової іміграції, по другій світовій війні до Амстердаму, віднісся до неї з братнім серцем, глибокою щирістю і ввічливістю. Допомагав їй порадою, підшукуванням праці, виготовленням горожанських паперів. Був вірним і карним членом своєї спільноти, радів її успіхом, болів над її невдачами. Залишив цінну бібліотеку, багату на тутешні й крайові видання.

В похоронному заведенні, при численній участі родини, представників місцевих організацій, членів УНС і української громади, покійного попрощав проф. Семен Гнатківський, голова Відділу УККА і голова Відділу ОбВУА, від всіх місцевих організацій та української громади. Промовець підкреслив замітні риси кришталевого характеру Покійного, його віддану службу українській громаді і народові, його княжі пожертви на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні, на УККА, ФКУ й ін., висловлюючи щире співчуття дружині й рідні від всієї української громади.

Похоронні Богослуження відправив о. парох Лев Ліщинський та попрощав покійного — ревного парохіянина, примірного батька родини, щедрого жертводавця на парохіяльні, дієцезальні і народні цілі та особливо заслуженого громадянина.

Після похорону запросила родина на прийняття, яке приготовила при допомозі членок Об'єднання Жінок ОЧСУ.

Для утривалення пам'яті покійного Василя Чучмана, замість квітів на його могилу, зібрано 70.00 дол. на потреби Собору св. Софії в Римі. По 5.00 дол. пожертвували: Відділ ООЧСУ, ОЖ ОЧСУ, Семен Гнатківський, Мирон Свідерський, Дмитро Олійник, Василь Яремишин, Осип Пащак, Іван Фурда, Мирон Кривулич, Іван Коваль, Володимир Варшона, Василь Ільницький, д-р Роман Квасовський і Семен Когут.

Покійний залишив дружину, дочку, сина, невістку і трьох внуків. Дочка й син держать зв'язок з українською спільнотою.

Вічна Йому Пам'ять!

Д. Олійник

Євстахія Коберницька

(Посмертна згадка)

432-ий Відділ УНСоюзу Т-ва Тараса Шевченка в Торонті, ОЖЛВУ, Комітет Теребовлян і Підгаєчан утратили недавно незвичайно активну й вартісну членку — Євстахію, з дому Мазур-Коберницьку.

Покійна народилася в селі Гайворонка, Підгаєцького повіту, на Поділлі в 1922-му році. Вже на провесні свого життя була дуже активна в молодечих, пізніше загальних і жіночих організаціях у краю, на еміграції в Західній Европі та в Торонті. Крім УНСоюзу належала до Об'єднання Жінок Ліги Визволення України, місцевого Комітету Теребовлян, головою був її чоловік Антін, та до Комітету Підгаєчан. Мала вроджене почуття обов'язку праці для рідного народу, щ не покидало її аж до останніх днів життя. Ніколи ні чим не зражувалася, але наполегливо працювала, де заходила потреба й заохочувала інших до співпраці. Зокрема дуже багато труду вложила в діяльність Комітету Теребовлян у Торонті, була його секретаркою, зв'язковою з Головним Комітетом Теребовлян, імпрезовою референткою, підготовляла імпрези, вкінці загальний З'їзд Теребовлян у жовтні 1969 р. в Торонті, який у великій мірі завдячує свій успіх невсипущій праці Покійної. Незвичайно раділа появою збірника „Теребовельська Земля" та з тугою вичікувала появи збірника про Підгаєччину й до нього написала спомини про рідну Гайворонку. На жаль, затяжна недуга не дозволила їй включитися активно у працю місцевого Комітету Підгаєчан до підготовки загального з'їзду Підгаєчан у Торонті весною ц.р.

Проживши 48 працьовитих років — померла після операції серця, в загальній лічниці в Торонті, 1-го грудня 1970 р. Многолюдні похорони відбулися 5-го грудня м.р. Панахиди й похоронні Богослуження відправили отці: д-р М. Стасів, М. Стефанів, Ст. Хабурський, В. Жолкевич, В. Шараневич і О. Гошуляк. Прощальне слово в церкві сказав о. д-р М. Стасів, на цвинтарі прощали Покійну: М. Солонинка від ОЖ ЛВУ і Ю. Гірняк від Комітету Теребовлян. Під час поминок у залі катедри св. Йосафата промовляли: д-р В. Пасіка від родини, о. д-р М. Стасів, мгр Є. Мастикаш від Комітету Теребовлян, ред. В. Солонинка, вкінці дякував усім чоловік Покійної Антін. Усі промовці підкреслювали небуденні прикмети Покійної: гарячий патріотизм, товариську вдачу, відданість, ревність і обов'язковість у громадській праці та вміння активізувати інших до праці для загального добра.

Головний Комітет Теребовлян у Ню Йорку, що втратив щиру співробітницю в особі сл. п. Євстахії Коберницької, складає вислови глибокого співчуття чоловікові Покійної Антонові Коберницькому.

Головний Комітет Теребовлян в Ню Йорку

РОДИНА КАТЕРИНИ КОЗАК

Філядельфія. — У зв'язку з відзначенням 100-річчя з дня народження п-ні Катерини Козак, в якому на радість Ювілятки взяли багато її членів родини та знайомих, родина п-ва Козаків склала 130 дол. на Громадські цілі, з того на Церкву в Потребі 50 дол., на будову церкви св. Миколая 30 дол., на УККА 25 дол. і на УНРаду 25 дол. Торжественну Службу Божу в наміренні здоров'я Ювілятки відправив о. Т. Бариляк, парох церкви св. о. Миколая.

ФІНАНСОВА СЕРВІСОВА КОМПАНІЯ вирішила викупити значну частину „шерів", які належать до компанії Е. В. Скриппса, і таким чином контролювати в Сінсінаті вранішню й недільну газети „Інквайєр". Але справу буде ще розглядати Департамент Юстиції, або ж Федеральний дистриктовий суд, щоб не допустити до творення великих концернів.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ТІТО І ЄГИПЕТСЬКИЙ АНВАР САДАТ ПРОГОЛОСИЛИ спільну заяву наприкінці 6-тиденних відвідин югославського президента в Каїро: вони потвердили готовість Єгипту закінчити мирно ізраїльсько-арабський конфлікт.

Мистецька виставка Григорія Ткача в Торонто

У переїзді через Торонто до Віндзору і Дітройту, влаштував, 7-го лютого ц. р. в залі Святомиколаївської церкви, свою одноденну виставку мистець маляр-портретист Григорій Ткач. Чудові образи мистця притягали своїми оригінальними композиціями, а зокрема вдалим і оригінальним підбором красок. Григорій Ткач знаний, як здібний портретист і в своєму мистецькому альбомі має ряд портретів, визначних особистостей: кол. президент ЗСА — Дж. Ф. Кеннеді, кол. прем'єр Канади Діфенбейкер із Дружиною, кількох міністрів Квебецького уряду, Високопреосвященних Владик Кир Михаїла й Кир Ізидора, телевізійна зірка Джулієт, Маруся Бек і багато інших. Він також великий мистець-маляр. Чудові композиції з українською тематикою, а зокрема немов живі усміхаються з українського городу цвіти: соняшники, троянди, бузки, хризантеми, нарцизи і ін.

Мистець-маляр Григорій Ткач народився в Бережанщині, — Україна перебував в Бельгії, а приїхавши до Канади поселився біля Монтреалю в Сенд Аделс, де в Квебецьких горах часто малює чудові краєвиди. У розмові, мистець одначе жалує, що не може схопити українських Карпат.

Шкода, що короткий час виставки, та замала реклама не дали змоги більшому числі любителів малярського мистецтва її відвідати. Однак ті, що мали змогу і її відвідали, були захоплені. Закуплених кілька образів, вже яскраво будуть підкреслювати ім'я, нашого визначного земляка-мистця. Сподіваємося, що при найближчій нагоді Григорій Ткач влаштує свою виставку в Торонті, та дасть можливість великій громаді любителів малярського мистецтва її відвідати.

В. Дідюк

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 27-го ЛЮТОГО 1971 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні загальні збори 214 Відд. УСТ Чорном. Січ о год. 7:30 веч. в домівці УСТ Чорн. Січ, 680 Сендфорд Евеню. На порядку: Відчитання протококолу з поп. заг. зборів, звіти Управи, дискусія і ухвалення абсолюторії, вибір нової Управи. Проситься чл. прибути. — Б. Сольчаник, гол., А. Твардоська, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го ЛЮТОГО 1971 р.

МАЯМІ, Флор. Річні збори 368 Відд. о год. 3-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу, 3595 N.W. 16th St. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1971 р. Присутність чл. обов'язкова. — С. Ковальчук, гол., В. Подубинський, секр.

БАЙОН, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Т. Шевченка — 281 Відд. о год. 5-ій по пол. в УНДомі, 35 Е. 23-тя вул. На порядку: звіти управи і Контр. Комісії та вибір нової на 1971 р. Проситься чл. прибути. — М. Сірий, гол., М. Волошин, секр.

НЕДІЛЯ, 7-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ОМАГА, Неб. Річні загальні збори Т-ва Карпати — 356 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні церковної домівки. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1971 р. — О. Продивус, секр.

ЧИКАГО, Ілл. Річні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця — 423 Відд. о год. 4-ій по пол. в Клюбі ім. Є. Коновальця, 2435 Вест Чикаго Евеню. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1971 р. — М. Куропась, предс., В. Буртняк, секр.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, Ч. 6515. Абуззі бачив індіян в кіно в Англії



Тому, що ти не говориш мовою бонґів, то мій батько наказав мені бути твоїм провідником. Мене післали були до школи в Англії, щоб я вивчив англійську мову. А з якого ти племени? Я навіть не знав, що в Африці говорять по-англійськи!

Я не з Африки, Абуззі. Я — наваго, з племени, що живе в Америці!

Індіянин наваго! Як гарно! Я бачив в Англії фільми, де показували, як плем'я навагів вбивали брутально люди, звані ковбоями..,